

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ

Τέλος εποχής

Βιώνουμε ένα πραγματικό τέλος εποχής. Δεν έχει τίποτα να κάνει με τον ΣΥΡΙΖΑ ή τις πολιτικές εξελίξεις. Ένα σύστημα που κυβέρνησε τον τόπο επί πολλές δεκαετίες καταρρέει. Οι λόγοι; Βιολογικοί, οικονομικοί και πολλοί άλλοι. Η κρίση χρέους και όσα ακολούθησαν έπληξαν καίρια το παραδοσιακό πολιτικό σύστημα. Τίποτα δεν είναι όπως παλιά τώρα πια. Τα παλαιά κόμματα είτε έχουν εξαφανισθεί είτε βρίσκονται μεταξύ φθοράς και αφθαρσίας. Τώρα σιγά-σιγά αρχίζει να καταρρέει και το υπόλοιπο σύστημα, που μπόρεσε να επιβιώσει λόγω αδράνειας.

Πριν από δέκα, είκοσι, τριάντα χρόνια ήταν σαφές ποιος έκανε κουμάντο στη χώρα. Όταν κάποιος πολιτικός ή κρατι-

κός υπάλληλος άκουγε ότι «ο κ. Χ θέλει το τάδε» το θέλημά του γινόταν. Μπορεί να ήταν εκδότης, επιχειρηματίας ή τραπεζίτης. Ήταν ένα σχετικά κλειστό κλαμπ με τους δικούς του κανόνες και τις δικές του ξεχωριστές ισορροπίες. Όταν κάποιος τσακωνόταν και υπερέβαιναν τα εσκαμμένα υπήρχαν εκείνοι με το ειδικό βάρος και κύρος που παρέμβαιναν για να ηρεμήσουν τα πράγματα. Το κλαμπ άρχισε βεβαίως να διευρύνεται κάποια στιγμή και να ανέχεται και μέλη Β και Γ διαλογής, τα οποία έλεγαν «καλά αφού τα κάνατε έτσι εσείς, γιατί δεν δίνετε και σε εμάς κανένα κόκαλο;». Στο τέλος έγιναν όλοι ένα και κανείς δεν θυμόταν πλέον τους κανόνες του κλαμπ, αφού είχε δοθεί η άδεια να τους παρα-

βιάζουν διάφοροι θρασεείς τύποι...

Σήμερα, λοιπόν, ζούμε την κατάρρευση. Άλλοι άφησαν τον μάταιο αυτό κόσμο, άλλοι χρεοκόπησαν και κάποιοι βρέθηκαν πίσω από μπάρες.

Ο κόσμος πάντοτε μυριζόταν τι γινόταν «πίσω από τον μπερντέ», αλλά δεν τον ένοιαζε από την ώρα που συντηρείτο ένα πολύ υψηλό τεχνητό επίπεδο ζωής για όλους. Όταν το ελάχιστο εγγυημένο επίπεδο εξαφανίστηκε, κάτω από τα πόδια της κοινωνίας άρχισε να πέφτει και ο μπερντές φανερώνοντας τη γύμνια...

Δεν πρέπει, πάντως, να είμαστε άδικοι. Τα τελευταία 40 χρόνια έγιναν και πολλά καλά πράγματα σε αυτό τον τόπο. Η Ελλάδα, ακόμη και του 2015, δεν έχει καμία σχέση με την Ελλάδα του 1975.

Από καμία άποψη.

Τώρα κάνουμε ένα restart. Το χρήμα και η δύναμη αλλάζουν πάντοτε χέρια κάθε 40-50 χρόνια. Μπορώ να σας αναφέρω ονόματα που σήμαιναν πολλά πριν από 50 χρόνια και σήμερα είναι απλώς ονόματα εμπορικών στοών ή δρόμων. Αυτό είναι υγιές. Το μεγάλο ερώτημα είναι τι θα αντικαταστήσει το παλιό που πεθαίνει και με βάση ποιους κανόνες. Ο κίνδυνος είναι ορατός. Σε μία χώρα που δεν λειτουργούν οι θεσμοί και είναι απολύτως «χύμα», ο κίνδυνος της «ουκρανοποίησης» είναι προφανής. Καλό θα είναι να μη φτάσουμε να νοσταλγούμε το απερχόμενο «κατεστημένο» επειδή θα έχουμε δοκιμάσει τα νέα τζάκια.

ΑΥΓΗ Του Γιάννη Κουτσοκώστα

Η Ν.Δ., τα τζάκια και ο νέος αρχηγός

Δεν ξέρω αν το προσέξατε αλλά εκεί στη Συγγρού είναι μια... ωραία ατμόσφαιρα, που θα έλεγε και ο Ηλιόπουλος. Από την ημέρα που άνοιξε και επίσημα η κούρσα για την ανάδειξη του νέου αρχηγού, είδαμε σχεδόν τα πάντα εκτός από το βασικό: τη σοβαρή πολιτική και ιδεολογική συζήτηση για την ταυτότητα και τη στρατηγική του κόμματος, την ανανέωση της ηγεσίας με πολιτικά και όχι αμιγώς ηλικιακά κριτήρια, την αυτοκριτική για τα πραγματικά αίτια της παρατεταμένης συρρίκνωσης και απαξίας. Ουδείς ασχολήθηκε με την πολιτική πρόταση της Ν.Δ. και τα σχέδια των επίδοξων ηγετών της για τα τρέχοντα: το Μνημόνιο, την οικονομία, το χρέος, την ανεργία, το ασφαλιστικό, τη φτώχεια, τη διαπλοκή, τη διαφθορά.

Αντί για όλα αυτά, μέχρι τώρα τουλάχιστον, είδαμε μια ατέρμονη διεκδυστίδα για τη διαδικασία, γίναμε μάρτυρες μιας απίθανης κλωτσοπατινάδας για το ποιος θα πάρει τη... δουλειά, πού θα στηθούν οι κάλπες, ποιοι θα είναι οι εκλογείς και ποιο θα είναι το αντίτιμο της συμμετοχής στην ψηφοφορία. Είδαμε τέσσερις υποψηφίους να διαγκωνίζονται σε ρόλους αντι-Τσίπρα και να ξετυλίγουν την προεκλογική τους εκστρατεία με όρους μάρκετινγκ και πασαρέλας. Ο καθείς με τα όπλα του. Είδαμε τον Μείμαράκη να «απειλεί» να... καρυδώσει τον Παπαμιμίκο και τον... νεοφιλελευθερισμό, τον Κ. Μητσοτάκη να ξορκίζει τις απολύσεις στο Δημόσιο και να εξηγεί πώς έσωσε τον... γάμο του, τον Άδωνι να περιοδεύει -α λα Ομπάμα- στην Ελλάδα με το πούλμαν της... χαράς και τον νεαρό Τζιτζικώστα να... κοκορεύεται κάθε τρεις και λίγο ότι αυτός είναι ο... Αλέξης της Ν.Δ.

Αυτά στο προσκήνιο, γιατί στο παρασκήνιο τα πράγματα είναι ακόμα πιο σοβαρά. Εκεί... παίζουν μπάλα τα παλιά και νέα «γαλάζια» τζάκια, που κινούν τα νήματα της εκλογής και επιχειρούν να ποδηγετήσουν τη διαδικασία στη βάση προσωπικών υπολογισμών και επιδιώξεων. Κάθε «τζάκι»... ζεσταίνει τον δικό του υποψήφιο σε βάρος των υπολοίπων και όλα μαζί υπονομεύουν τον όποιο νέο αρχηγό και απειλούν να τον... κάψουν, πριν ακόμα εκλεγεί.

Οι Καραμανλικοί βγάζουν... σπυράκια στο ενδεχόμενο να γίνει αρχηγός στο κόμμα των Καραμανλίδων ο Άδωνις Γεωργιάδης και στηρίζουν αναφανδόν τον Β. Μείμαράκη, τον οποίο όμως δεν θέλει ούτε ζωγραφιστό ο Αν. Σαμαράς, ο οποίος ρίχνει το βάρος του υπέρ του Απ. Τζιτζικώστα για να μην περάσει το κόμμα σε γόννο της οικογένειας Μητσοτάκη.

Μπερδευτήκατε; Υπομονή, γιατί υπάρχει και συνέχεια. Η Ντόρα Μπακογιάννη στηρίζει Μείμαράκη, όχι γιατί δεν αγαπά τον αδελφό της Κυριάκο, ούτε γιατί αντιπαθεί τον Τζιτζικώστα ή τον Άδωνι. Αλλά γιατί θεωρεί τον Βαγγέλα έτσι κι αλλιώς προσωρινή λύση η οποία θα δώσει τον απαραίτητο χρόνο έτσι ώστε να ετοιμαστεί για την ηγεσία ο γιος της, Κώστας Μπακογιάννης.

Θα πείτε: Μα έτσι γινόταν πάντα στο βασικό κόμμα της συντηρητικής παράταξης. Πάντα η Ν.Δ. λειτουργούσε και διχαζόταν ανάμεσα σε «ιδιοκτήτες» και «ενοικιαστές». Έτσι ήταν αλλά τώρα υπάρχει μια διαφορά, που την καθορίζει η κρίση αλλά και η εξουσία. Στο παρελθόν η Ν.Δ. άλλαζε ηγεσίες όντας η ίδια στην κυβέρνηση ή μετά από μια εκλογική ήττα. Πάντοτε όμως ήταν ή στην εξουσία ή στον προθάλαμο της εξουσίας.

Τώρα η εκλογή του νέου αρχηγού γίνεται σε συνθήκες βαθιάς κρίσης, που απειλεί να σαρώσει και τη Ν.Δ., όπως σάρωσε και το ΠΑΣΟΚ. Γίνεται σε μια περίοδο κατά την οποία η Ν.Δ. είναι, αλλά και φαίνεται, «κουρασμένη». Είναι, αλλά και φαίνεται, διχασμένη, να βολοδέρνει χωρίς πυξίδα, ανάμεσα στον σκληρό νεοφιλελευθερισμό και στον δεξιό ή ακόμα και ακροδεξιό σκοταδισμό. Χωρίς τις κοινωνικές αναφορές και τα ερείσματα του παρελθόντος στη λεγόμενη μεσαία τάξη, τη νεολαία και στην ευρύτερη κοινωνία των εργαζομένων. Με απαρχαιωμένες κομματικές δομές, όπου κυριαρχούν οι φατρίες, οι «γαλάζιες συνιστώσες» και τα τζάκια. Και με έναν πολιτικό λόγο όπου τον τόνο δίνουν, όχι η μετριοπάθεια, αλλά οι σκληρές δεξιές και ακροδεξιές κορώνες. Και όλα αυτά έφεραν τη φθορά, την πολιτική απαξίωση, τις απανωτές ήττες, το αδιέξοδο.

Θα μπορέσει ο νέος αρχηγός να άρει το αδιέξοδο; Έχει η Ν.Δ. τα πολιτικά, ιδεολογικά και ηθικά αποθέματα για να ξεκινήσει από αφετηρία; Δύσκολο, γιατί ούτε οι υποψήφιοι ούτε ο τρόπος που πολιτεύονται είναι σε θέση να εγγυηθούν μια νέα πορεία. Αλλά και γιατί η Ν.Δ. ξεκίνησε ανάποδα. Έβαλε το κάρνο μπροστά από το άλογο. Αντί να συζητήσει πρώτα για τα στρατηγικά της προτάγματα και να επανακαθορίσει την πολιτική και τη φυσιογνωμία της, επέλεξε να εκλέξει πρώτα το νέο αρχηγό και μετά να αναζητήσει τον νέο της βηματισμό. Δικαίωμά της. Άλλωστε η συντηρητική παράταξη δεν θα εξαφανιστεί από τον πολιτικό χάρτη της χώρας. Για τη Ν.Δ. όμως κανείς δεν μπορεί να είναι σίγουρος.

ΕΘΝΟΣ

Ρεαλισμός και σοβαρότητα

Το αστείο με τα περιβόητα ισοδύναμα μάλλον έχει παρατραβήξει. Είναι λογικό βεβαίως όταν η κυβέρνηση δηλώνει για κάθε μέτρο που συναντά αντιδράσεις ότι θα βρει κάτι άλλο να το αντικαταστήσει και μόλις έρχεται το... κάτι άλλο πάμε πάλι από την αρχή, στο τέλος ο λογαριασμός να φουσκώνει και να καθίσταται ληξιπρόθεσμος.

Το παραμύθι των ισοδυνάμων κρατά μερικά χρόνια τώρα και το πληρώσαμε πολύ ακριβά αλλά κυρίως το πληρώνει η χώρα σε έλλειμμα αξιοπιστίας και τελικώς η κοινωνία με μεγαλύτερα βάρη. Με τον λαϊκισμό των κομμάτων φθάσαμε αισίως πέντε χρόνια στα μνημόνια και συνεχίζουμε για άλλα τρία και ένας Θεός ξέρει. Αντιθέτως, άλλες χώρες κατάφεραν στο ήμισυ του δικού μας χρόνου να απεμπλακούν και τώρα οι οικονομίες τους λειτουργούν με κανονικότητα και σταδιακά αποκαθιστούν αδικίες και πλήγματα σε βάρος των αδυνάμων.

Στα δικά μας, όμως, ο πολιτικαντισμός δεν επιτρέπει ευθεία και καθαρή συζήτηση για το τι πρέπει και τι μπορεί να γίνει ώστε να βρεθούν ρεαλιστικές λύσεις και η χώρα να βρεθεί και πάλι εντός τροχιάς. Η σημερινή κυβέρνηση, όμπρος των δικών της υποσχέσεων, φαίνεται να κάνει τα δύσκολα ακόμη χειρότερα. Το είδαμε με τον ΦΠΑ στα νησιά, το ζούμε τώρα με την ιδιωτική εκπαίδευση και έρχεται η φορολόγηση των αγροτών. Το αντιμετωπίζουμε και στο Ασφαλιστικό, όπου από τις υποσχέσεις για τη 13η σύνταξη φθάνουμε σε πρόσθετες απώλειες. Όλα αυτά σημαίνουν πολύ απλά πως αν η κυβέρνηση δεν σοβαρευτεί και δεν αξιοποιήσει την εμπειρία εκείνων που προηγήθηκαν θα διολισθαίνει σε αντιφάσεις και θα οξύνει τις συνέπειες μιας έτσι και αλλιώς άδικης και ενίοτε βάρβαρης πολιτικής.